

سرشناسه: اسکندری، علی اکبر، ۱۳۴۹ -
عنوان و نام پدیدآور: نکته‌های کاربردی در تربیت کودک/ نویسنده علی اکبر اسکندری
مشخصات نشر: مشهد: انتشارات قدس رضوی، ۱۳۹۱.
فروست: رهنما.
شابک: 978-600-299-009-9
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
یادداشت: کتابنامه .
موضوع: کودکان -- سرپرستی
موضوع: والدین و کودک
شناسه افزوده: موسسه انتشاراتی قدس رضوی
شناسه افزوده: آستان قدس رضوی، معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی
رده بندی کنگره: HQ۱۳۹۱۷۶۹۸۵۳۸/الف
رده بندی دیویی: ۱/۶۴۹
شماره کتابشناسی ملی: ۲۸۸۲۶۸۴

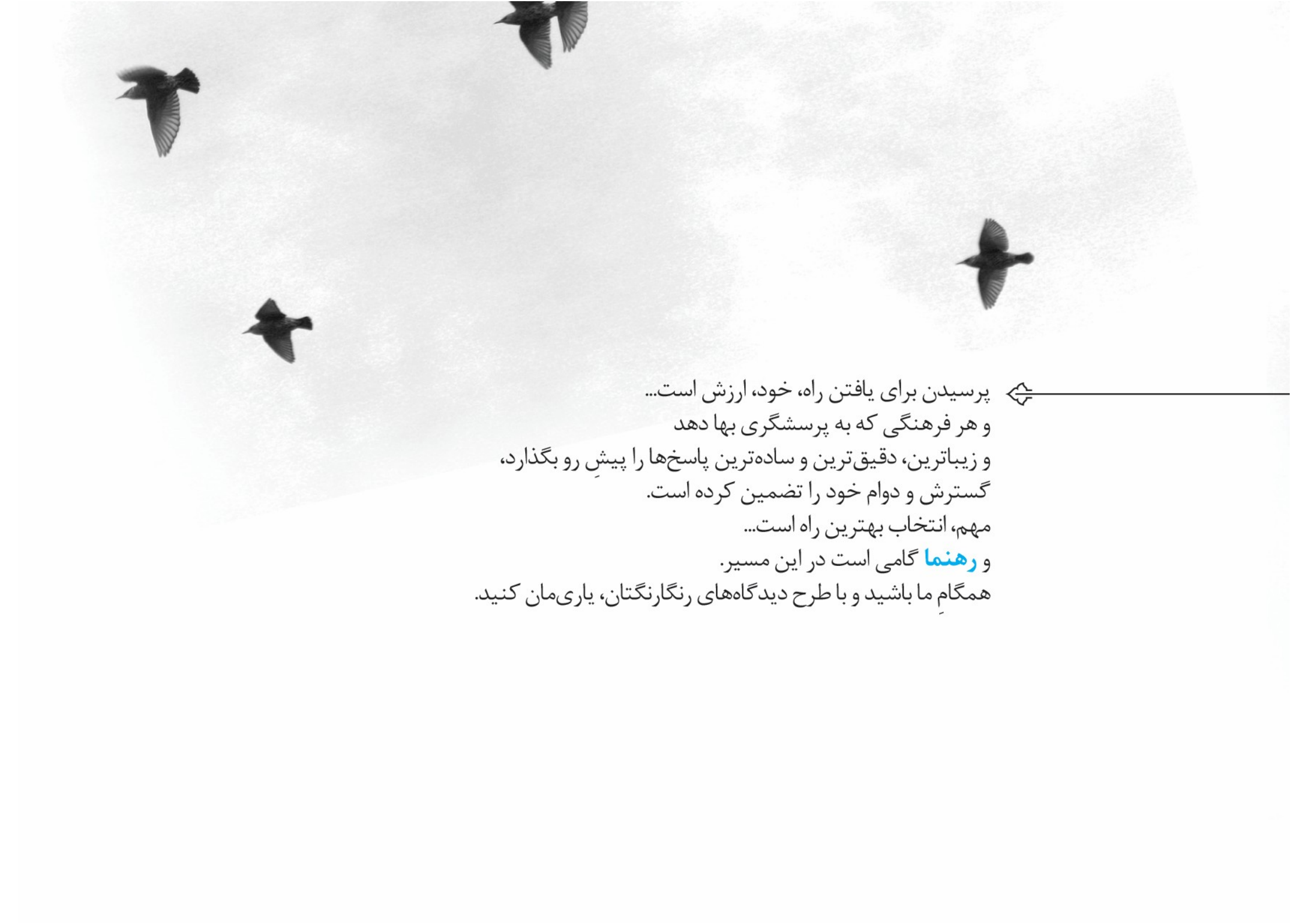

۷ — نکته‌هایی کاربردی در تربیت کودک

نویسنده: علی اکبر اسکندری
آستان قدس رضوی
چاپ هشتم: تابستان ۱۳۹۱ (ویرایش جدید)
معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی
نشانی: حرم مطهر امام رضا (ع)، اداره پاسخ‌گویی به سؤالات دینی
تلفن: ۰۵۱۱-۳۲۰۲۰ دورنگار: ۰۵۱۱-۲۲۴۰۶۰۲
Rahnama@Aqrazavi.org

به کوشش محمدحسین پورامینی
ویراستار: محمد مهدی باقری
طراح جلد: علی بیات
طراح لوگوی رهنما: مسعود نجابتی

پرسیدن برای یافتن راه، خود، ارزش است...
و هر فرهنگی که به پرسشگری بها دهد
و زیباترین، دقیق‌ترین و ساده‌ترین پاسخ‌ها را پیشِ رو بگذارد،
گسترش و دوام خود را تضمین کرده است.
مهم، انتخاب بهترین راه است...
و **ره‌نما** گامی است در این مسیر.
همگام ما باشید و با طرح دیدگاه‌های رنگارنگتان، یاری‌مان کنید.

مَعْرِفَةُ

نکته‌هایی کاربردی در تربیت کودک

در این نوشتار، می‌خواهیم بدانیم:

۱. کودکان و نوجوانان چه حالات و ویژگی‌هایی دارند؟
۲. الگوپذیری کودکان به چه معناست؟
۳. در ارتباط با تربیت فرزندان چه نکاتی را رعایت نماییم؟
۴. مدرسه چه نقشی در تربیت فرزندان دارد؟

درآمد

یکی از دستاوردهای ارزندهٔ انسان، از تجارت‌خانهٔ دنیا، فرزند صالح است: فرزند صالح یاد پدر و مادر را زنده نگه می‌دارد؛ سنت‌ها و برنامه‌های خوب آنان را ادامه می‌دهد؛ با اخلاق و رفتار خوب و کارهای نیک، علاوه‌بر جلب دعای دیگران، ثواب فراوان و مستمر به حساب جاری حسنات پدر و مادر واریز می‌کند؛ زینت و مایهٔ افتخار پدر و مادر در دنیا و آخرت است؛ در زنده‌بودن والدین، بهترین کمک و مشاور و امین برای آنان و پس از مرگ، بهترین اثرِ باقی و مایهٔ مباحثات ایشان است. برای چنین دستاورد عظیمی، شایسته است پدر و مادر هرچه بیشتر سرمایه‌گذاری کنند: هم آگاهی خود را نسبت به فرزند و راه‌های تربیت او افزایش دهند، هم در تعلیم و تربیت او با رفتار و گفتار تلاش کرده و هم با توجه و تضرع، در پیشگاه خداوند عز و جل برای او دعا کنند. آنچه در پی می‌آید، گامی در جهت رسیدن به این هدف مقدس است.

۱. اهمیت تربیت

- ۱-۱ هرچند عوامل ارثی و ژنتیکی بیشترین تأثیر را در فرزندان دارد، تربیت می‌تواند آثار ژنتیکی را هم از بین ببرد؛
- ۱-۲ امام علی علیه السلام فرمودند: «هیچ میراثی بهتر از ادب (تربیت صحیح) فرزندان نیست.»؛
- ۱-۳ گاهی برای تربیت فرزندان، نیمه‌های شب از خداوند عز و جل کمک بخواهید؛
- ۱-۴ بسیاری از مردان و زنان بزرگ، از دعای والدینشان به چنان مقامی رسیده‌اند؛
- ۱-۵ دانشمندان علم اخلاق می‌گویند: «تربیت فرزند، بیست سال قبل از تولد او شروع می‌شود.»؛
- ۱-۶ بچه‌ها در سال‌های آغازِ عمرشان، به اندازه تمام عمرشان می‌آموزند؛
- ۱-۷ بهترین روش برای تربیت فرزند، محبت کردن همراه با قاطعیت و حفظ شخصیت فرزند است.

۲. الگو

۱-۲ اگر والدین به یکدیگر احترام بگذارند، بچه‌ها یاد می‌گیرند که چگونه به دیگران احترام بگذارند؛

۲-۲ والدینی که گاهی دنبال جوراب یا لباسشان می‌گردند، از فرزندشان انتظار نظم نداشته باشند؛

۳-۲ شرط‌های الگویی سالم، عالم‌بودن و عامل‌بودن است؛

۴-۲ به یاد داشته باشید که کودکان بسیاری از رفتارهای مثبت یا منفی را از همبازی‌هایش کسب می‌کند؛

۵-۲ همیشه طوری حرف بزنید یا رفتار کنید که از کودکان انتظار دارید آنگونه حرف

بزنند و رفتار کنند؛

۶-۲ گاهی فرزندان را به اماکنی ببرید که خواسته یا ناخواسته، الگوش را از آنجا انتخاب می‌کند.

۳. استعداد

- ۱-۳ استعدادسنجی کنید؛ یعنی بفهمید حافظه فرزندان چقدر است، علاقه‌اش به چه چیزی است و کلاً، در چه چیزهایی می‌تواند رشد کند؛
- ۲-۳ یکی از اموری که استعداد بچه‌ها را کور می‌کند، دعوای پدر و مادر با هم است؛
- ۳-۳ مقایسه را حتی به‌عنوان نمک هم، در تحریک فرزندان برای رشد استفاده نکنید.

۴. حالات و ویژگی‌های نوجوان

- ۱-۴ از پند و اندرز زیاد، خوششان نمی‌آید؛
- ۲-۴ با جمع‌بودن را دوست دارند؛
- ۳-۴ منطق‌گرا هستند؛

۴-۴ میل به رقابت دارند؛

۴-۵ علاقه به ابراز وجود دارند؛

۴-۶ خودمحور هستند و روحی لطیف و زودرنج دارند؛

۴-۷ قدرشناسی را ضروری نمی‌دانند، ولی ناسپاس نیز نیستند؛

۴-۸ پذیرفتن مسئولیت را دوست دارند؛

۴-۹ از مسخره‌شدن می‌ترسند؛

۴-۱۰ میل به مجادله و بحث با دیگران دارند.

۵. ارتباط

۵-۱ دقایقی از روز را فقط به فرزندتان اختصاص دهید و گاهی، فقط به صورت او، مدتی

نگاه کنید؛

۵-۲ والدینی که با فرزندشان دوست می‌شوند، در تربیت راحت‌تر و موفق‌ترند؛

۵-۳ شیوه‌های دوست‌یابی صحیح را به فرزندتان بیاموزید و در کمال احترام، رفت‌وآمدهایش را کنترل کنید؛

۵-۴ نادیده گرفتن بعضی کارهای بد بچه‌ها، به معنی بی‌اطلاعی و کم‌فکری شما نیست؛ بلکه فرصتی دیگر به آنان دادن است؛

۵-۵ فایده‌های دوست خوب را برای فرزندتان بیان کنید؛

۵-۶ فرزند شما، بسیار آرام، اخلاق دوستش را کسب می‌کند؛ لذا سریع، منتظر اتفاقی ناگهانی نباشید؛

۵-۷ جذابیت، خنده و نشاط خانه را زیاد کنید و کاری کنید که بچه‌ها برای برگشت به خانه، لحظه‌شماری کنند؛

۵-۸ فرزندتان را زیاد در آغوش بگیرید و او را ببوسید؛

- ۹-۵ زمینه گفتگو را شما با فرزندان آماده کنید؛
- ۱۰-۵ در زمان بیماریِ فرزندان، برنامه ویژه عاطفی برقرار کنید؛
- ۱۱-۵ در ایجاد ارتباط با نوجوانتان، با حوصله و خوش اخلاقی برخورد کنید؛
- ۱۲-۵ فرزندان را زیبا صدا بزنید: عزیزم، ...جان، پسرَم، دخترَم و...؛
- ۱۳-۵ فایده‌های سلام کردن والدین به فرزندان عبارت است از: ثواب، درس عملی، حفظ سنت پیامبر ﷺ، ایجاد تواضع برای والدین؛
- ۱۴-۵ اگر شما به فرزندان محبت نکنید، دیگران، با نیت ناسالم، این کار را می‌کنند؛
- ۱۵-۵ گاهی، با نگاهی محبت‌آمیز یا دست‌برسر کشیدن، چنان محبتی ایجاد می‌شود که با ساعت‌ها صحبت کردن، نمی‌توان آن را ایجاد کرد؛
- ۱۶-۵ به فرزندان بگویید که چقدر، از اعمال خوبش، احساس خوشحالی می‌کنید؛
- ۱۷-۵ این مهم است که فرزندان در حضور شما، چگونه رفتار و گفتاری دارد. ولی مهم‌تر

از آن، رفتارش در غیاب شما است؛

۱۸-۵ به فرزندتان گوشزد کنید که همه‌نوع انسانی در جامعه هستند و گاهی افراد شرور در لباس انسان‌های خوب ظاهر می‌شوند.

۶. گوش کردن

۱-۶ در هنگام گوش کردن از صمیم قلب، به‌صورت فرزندتان نیز نگاه کنید؛

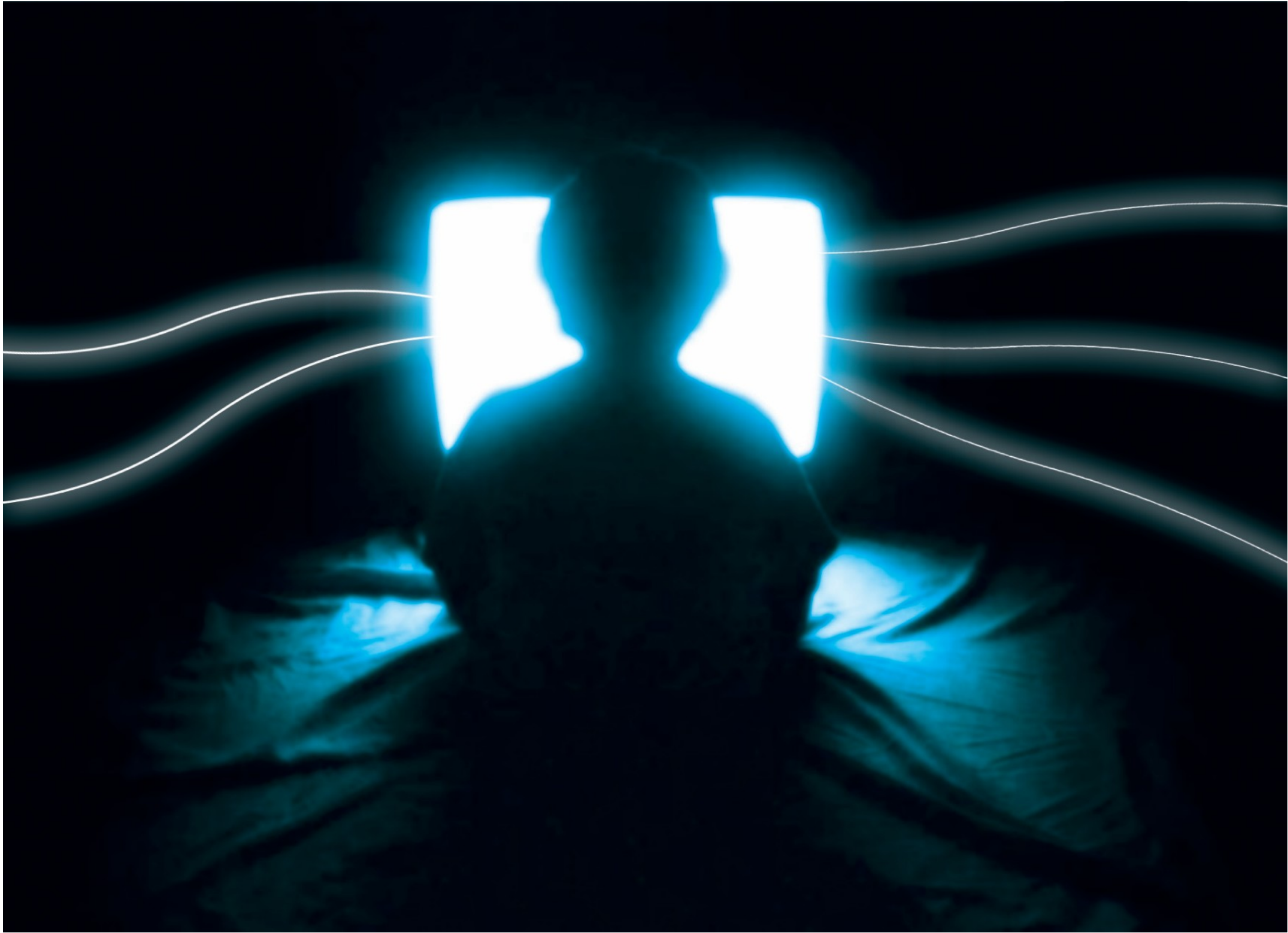
۲-۶ اگر موقع صحبت تلفنی، فرزندتان مزاحم شما می‌شود، شاید به این معناست که او به توجه بیشتری از جانب شما نیاز دارد؛

۳-۶ گاهی بچه‌ها دوست دارند رازهایشان را فقط به شما بگویند یا از شما، دربارهٔ رازهایتان، سؤالاتی بکنند. این فضا و فرصت را برای آنان ایجاد کنید.

۷. برخورد

- ۱-۷ انتقاد کنید؛ ولی جسارت و تحقیر، نه؛
- ۲-۷ قبل از انتقاد، نقاط مثبت فرزندان را مطرح کنید؛
- ۳-۷ مشخص کنید چه رفتاری را از فرزندان انتظار دارید؛
- ۴-۷ هنگام بروز ناهنجاری، با افراد متخصص مشورت کنید؛
- ۵-۷ اگر می‌خواهید شیء خطرناک یا غیرخطرناکی را از کودک بگیرید، ابتدا وسیله دیگری در اختیارش بگذارید؛
- ۶-۷ از فرزندان، کارهای بزرگانه انتظار نداشته باشید.

۸. تلویزیون و استفاده از وقت

- ۸-۱ در نوع، زمان و آثار برنامه‌های تلویزیونی و فایده‌داشتن و نداشتن آن‌ها، دقت کنید؛
- ۸-۲ متأسفانه بعضی والدین، با حرص و اشتیاق، برنامه کودک را نگاه می‌کنند. این اقدام باعث می‌شود بچه‌های آنان به خودشان اجازه دهند تمامی برنامه‌های بزرگ‌ترها را نگاه کنند؛
- ۸-۳ شما نمی‌توانید نسبت به نگاه کردن یا نکردن برنامه‌ها، خیلی به او امرونی کنید؛
- ۸-۴ جدول برنامه‌ریزی روزانه تهیه کنید و در جهت رعایت آن، به فرزندتان کمک کنید. البته مواظب باشید که خسته نشود؛

۹. مدرسه

- ۹-۱ بچه‌ها، گاهی، به حرف‌های معلم بیشتر اهمیت می‌دهند تا والدین؛
- ۹-۲ طوری با معلم فرزندتان ارتباط برقرار کنید که فرزندتان هماهنگی شما و معلم را

احساس کند؛

۳-۹ مسیر خانه تا مدرسه و اتفاق‌های بالقوه آن‌را در نظر داشته باشید؛

۴-۹ موقع رفتن به مدرسه، لباس و آراستگی فرزندان را واریسی کنید؛

۵-۹ طوری برخورد نکنید که فرزندان، فقط نمره‌ها و کارهای خوبش را برای شما تعریف کند؛

۶-۹ هرازگاهی، در منزل، از فرزندان امتحان بگیرید تا همیشه آماده باشد و ترسش از

امتحان کمتر شود؛

۷-۹ وسایل ضروری مدرسه فرزندان را تهیه کنید تا از دیگران، درخواست نکند.

برای مطالعه بیشتر:

حکمت‌نامه کودک، محمد محمدی‌ری‌شهری

نسیم مهر، ج ۱ و ۲، حسین دهنوی

تربیت از دیدگاه اسلام، مجید رشیدپور

چرا تنبیه؟، عبدالله مجوزی

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.